

Rendkívüli Ujság

1937 október 11. — VIII. ÉVF. 37. SZ.

Főszerkesztő:
MARKOVITS A. IVAN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ARAD, STRADA ALEXANDRI 8.

„Nem engedünk háborusdit...!”

— enunciálta váratlan rádiószózatában,
Anglia miniszterelnöke

György király kastélyából, az uralkodó hozzájárulásával herdetta Chamberlain az angol és francia béke-
akaratot.

„Nem kell Berlin-Róma tengely — sőt tűnjenek el Madrid és Shanghai véres szenzációi is...”

London, okt. 11. Chamberlain angol miniszterelnök, aki a vasárnapot az angol király soursforthi vadász kastélyában töltötte mint az uralkodó vendége, a késő esti órákban rádiószózatot intézett az uralkodói rezidenciából a birodalom népeihez.

A szenzáció erejével ható beszéd valóságos hitvallomás volt Nagy-britannia békearata mellett, egyben pedig éles és erőlyes figyelmeztetés mindazok számára, akik nyugtalanító gesztusaikkal a világháboru rémét idézik fel az idegileg ugyanis tönkrezilált emberiségre:

— Szavaimnak külön súlyt ad az a körülmény — kezdte beszédét Chamberlain — hogy őfelsége Anglia és a dominiumok királya és India császárának vendégszerető házából mondom el azokat. A király és császár törhetetlen akarata: hogy a világon béke legyen és béke maradjon az emberek és nemzetek között. És én azt mondom nektek, hogy

a mi békeakaratomk tengelye megmérkőzik minden politikai és diplomáciai színészmaszkba öltöztetett földrajzi tengellyel.

A világ közvéleményébe jelszavakat dobunk,

olcsó hitelű katonai parádék kapufélfájára Róma és Berlin nevét festik fel

és a világ nyomban azt hiheti, hogy a Berlin—Róma frontnak létezik egy „nemtudomén milyen front” el-lensége.

Mi angolok és velünk együtt francia barátaink egy frontot ismerünk: a békeakarati front-ját.

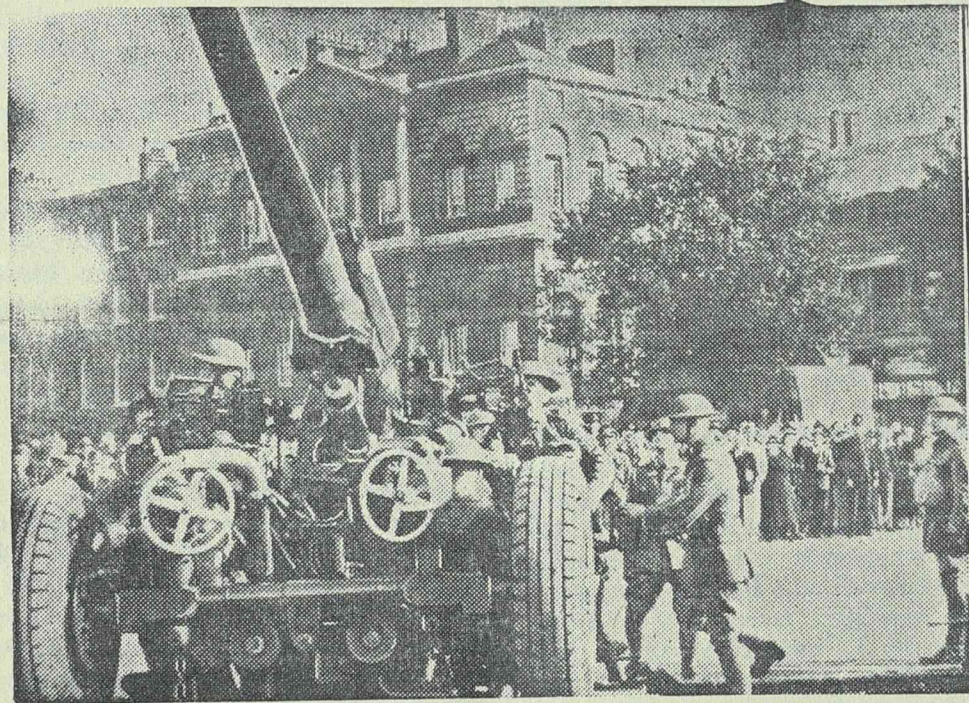
Ne emlitsen senki városokat, város-neveket,

mert legfőbb óhajunk, hogy a Madrid és Shanghai városok nevével kapcsolatos véres szenzációk is eltűnjenek

végérvényesen és örökre, mert mi csak a háborúnak vagyunk ellensé-

gei és sem Anglia, sem Franciaország kormányai és népei nem engedik meg, hogy újból háboru vagy

akárcsak háborusdi szakadjon az emberiségre — fejezte be szavait az angol premier.

A TAVOLKELET HALÁLTOKADÓ ÁGYUJA.

Lefejezett az aradi motoros egy munkást a vingai hidnál

Vinga, okt. 11. Ma reggel borzalmas vasuti szerencsétlenség történt az Aradról Timisoarára utazók előtt jólismert vingai vasuti átjáróhidnál. A hidat most javítják és egy eddig még ismeretlen nevű építőmunkás már a napfelkelte előtti órákban ott dolgozgatott.

Szorgos munkálkodásában nem vette észre az Arad felől teljes sebességgel a vingai állomás felé ro-

bogó gyorsmotort. Csak akkor látta meg a kikerülhetetlen veszedelemet,

mikor a teljes sebeséggel rohanó szerelvény pár lépésnyire állt tőle csupán, úgy hogy a mozdonyvezetőnek módjában sem volt már lefékezni. Pillanatok alatt bekövetkezett a katasztrófa

és az aradi korareggeli motoros valóságosan lefejezte a hid-

építő munkást.

A motorvonat vezetője csak a szerencsétlenség színhelyétől, mintegy 100 méterre tudta csak a vonatot megállítani. A szerencsétlenséget ért munkás nem vingai, de az összegyűlt falubeliek

egy közeli községben lakó bolgár nemzetiségű munkást vélnek az Arad—Timisoara közötti motor áldozatában felfedezni.

A király születésnapját ünnepli az ország

Arad, okt. 11. Szombaton ünnepli az ország, e nemzet minden fia, hódolatteljes ragaszkodással és alattvalói feltekintéssel II. Carol király öfelsége születésnapját. Minden esztendőben, valahányszor erre az ünnepi dátumra érkezünk: nemcsak hivatalos és nemzeti ünnepet érez a lakosság, hanem bensőséges családi ünnepséget is egyben. Királyi méltósága mellett: atyja ő ugyanakkor minden alattvalójának, gondos és gondoskodó patrónusa. Tettkészsége és fiatal-ságtól duzzadó, kifogyhatatlan energiája és akarateréje pedig: záloga ugyanakkor egy megelégedett és boldog korszak, egy általános fellendülés biztosan remélhető kibontakozásának.

A szeretett és hódolattal körülvett uralkodót igaz odaadással és jókívánságokkal köszönti születésnapja alkalmából — országa.

SELECT: 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

Fred Astaire és Ginger Rogers
csodás táncos-zenés filmje a SWING.

ANGLIAI
ERZSÉBET
Bemutatja a Select

A hét slágere Erich Pommer monumentális alkotása, Angliai Erzsébet. Egy film amely felülmúlja „Krisztina királynő”-t és „Stuart Mária”-t. Főszereplői Flora Robson, Lawrence Oliver Vivian Leigh.

Vasárnap
október 17-én

ALPÀR GITTA

hangversenye. Jegyek
40—190 lejes árban.

MAI SZÁMUNK 8 OLDAL 3 LEI

CORSO SLAGERMOZGÓ
Ma hétfőn utoljára!
Előadások kezdete 5, 7.15 és
9.15 órakor.
Telefon 20—65.

Zahrah Leander

Európa új filmszillaga:
PREMIER
A film zeneszáma
Budai Dénes
és
Fényes Szabolcs
írták
Rendezte:
Bolváry Géza

Aradi román lap:
Kiss Antal ciuceai
CFR. vértanúról
Filipas Ionel „Timpul Pro-
vinciei” c. organuma: tisz-
taszándéku ujság.

Arad. okt. 11. Olyan megejtően nemes és letagadhatatlanul jóleső a tiszta emberhang, az igazi maradéknélküli humanizmustól fűtött szó, a betűvetésnek mai Gyűlölet-korszakában, hogy lenemírható szeretettel és lelkesedéssel kell üdvözlönnünk Filipas Ionel kartársunknak, a kitűnő román hírlapírónak és publicistának szerkesztésében megjelenő „Timpul Provinciei” című heti organumát, melynek harmadik száma most hagyta el sajtót. Filipas Ionel bizonyosságot tesz és példát mutat arról, hogy a köteles egyszerű és mélyen átértézt román hazafiság mellett mennyire kell értékelni és becsülni tudni mindazokat, akik mellett élnek, hogy vállaltva dolgoznak a köz és ezzel együtt az ország boldogulásán. A szakszerű közgazdasági értesülések jeles feldolgozásán, a hirtvány jó megszerkesztésén kívül a „Timpul Provinciei” ebben a 3.-ik számában Filipas Ionel cikkeket ír Bica Eugen és Kiss Antal CFR. mozdonnyezetők vértanuhaláláról is akik elhaló erejük utolsó megfeszítésével és a kötelességtudásnak beléjükoltott fanatizmusával embertömegeket mentettek meg a ciuceai vasuti karambolnál a biztos pusztulástól. Kiss Antal, a magyar vasutast ugyanugy példának állítja oda és avatja mártírnak, mint a nemkülönben sajnálatos véget ért román kollégát Bica Eugent. Rámutat a közös sors és közös sorsvállalás igazára. Szeretet és könny csillog a tolla hegyén mindkét CFR-istáért és dicséretet követel mindkettőnek. Filipas Ionel igaz ujságíró és igaz ujságot ír: mert informál és nem ferdi, békét és megértést hirdet és nem gyűlölséget.

...én nem ilyen anyát akartam!

Két eset az Élet forgószínpadáról.

Nálunk esett meg mind a két. Ha akár egy hangnyi megjegyzést sem fűznénk hozzájuk: akkor is beszélne nekünk önmagunkban állva — önmagukért és szereplőikről.

Pedig valójában de messze esnek egymástól életfelfogás, nevelés, családi tradíció, származás és előkelő gondolkodás tekintetében — a főszereplők... Talán nincs hamarosan mérőszerszám kezünk ügyében ezt a kimércezhetséget őrten felmérni: hogy ezt a nagy távolságot, átértékelhessük...

Két találkozásról van itt csupán szó.

Találkozásomról egy nagyapával, meg — egy névjeggyel.

Egy nagyapával, aki meséskönyvek címeit böngészte a könyvesboltban — és egy névjeggyel, amit a címzett nem fogadott el.

A nagyapa, valamikor szépszáj ember, remekszabott férfit, intellektuall foglalkozású társai között is kijelesedő egyéniség és népszerű közéleti figura volt. Orozva rátoró betegség döntötte ágyba és ma már csak satnya árnyéka, egykori önmagának. Földbirtokos férjéhez házasodott lányához költözött ki vidékre mikor felépült és ottani elvonultságában egyetlen új hivatásának él: Nagyapa. A napokban botramankózott testtel botlott be a könyvesboltba, ahol találkoztunk és ahol elmondotta, mi járatban jött vendégségbe a könyvekhez. Természetes egyszerűséggel vallotta be, hogy meséskönyvcímeket keres, mert a kis unokája türelmetlen és igényes, a kis unokát nem szabad várakoztatni, nem lehet mese nélkül hagyni. Összeszederedesd fejjel új meséket igyekszik tanulni a nagyapa, mert a régiékből kifogyott — és ő nem árulhatja el az unokának, hogy már nincs több meséje raktáron. Félt, hogy rajtakapja a kis unoka a tudatlan nagyapát. Így hát meséskönyvet igyekszik beszerezni: amiből új meséket tanul majd, hogy felmondhassa azokat a vidéki kurián várakozó gyermeknek.

Van-e ennél, az eredetiségén felül megejtő gondolatnál: méltóság-teljesebb névje egy ember számára, az Igaz emberek társadalmába...? Meg lehet-e találni és fel lehet-e a vajon lelmi akár a legfinomabb műszerrrel is: az emberlélek legelrejtettebb rekeszében, ennek az érzésnek indítóokát, lendítő energiaközpontját vagy őcsiré-

ját...? Nem helyes-e, hogy ez a testirokkant, de lélekatléta és szeretetbajnok — férfi meséskönyvekbe menekül és az unokája mellé görnyed frissenfelkészült mesemondónak? Nem valóban ott a helye neki álombarátságó mesevilág és gonoszszámbakteriumoktól még bemocskolatlan kis unokája mellett...? Van-e az ilyenfajta embernek még itt, erre, ezen a mifelénkvilágban keresni valója...

Ezen a mifelénk-való, fenegyerekereskedő és fenedémonkodó világban, ahol egy férjétől különváló tanuló asszony visszaküldött egy, a születésnapjára szóló virágcsokrot, a rózsákhoz és krizantémokhoz mellékelte névjeggyel együtt...

A névjeggyel, amit egy kis fiu küldött. Olyasforma koru gyerek talán vagy nagyobbacska, mint a Nagyapa unokája, — csak hogy ez a gyerek annak az asszonynak önnön-véréből — lelkedzett, elsőszülött gyermeke volt. Igen azé az asszonyé: aki visszaküldte a virágot meg a névjegyet.

Egy anya — tiszteletlenség ne esék szolván így, a többi igazi édesanyák számára — egy anya, mondom, aki kikergette lakásából a virágoslányt és visszatartotta saját gyermeke: a fia virágos — névjegyes születésnapj jókívánságait. Egy anya, akiből trombitálhat bár a vagyon kevélysége és az unalom-üző gondnélküliség szórakozáske- resése, — de akinek lelke legmélyén, az önmagából kifordult kongó erkölcsi halódás mars-marsát dobolja elő ez a gesztus.

Ez az egyetlen, de kellően alacsony siku rangsora nem találó ténykedés. A gesztus: amiben benne van, hogy nem ismeri a fiát, hogy megtagadja a gyermekét, hogy pogányul visszajára fordítja a krisztusi tanítást: — és eltaszítja magát a kisdedekeket, a gyermeket, a gyereket, a fiát...

Azon tépelődöm: látta-e már vajjon ez a hölgy a kutyát, mikor kölykeit magához melengeti? És felteszem magamban azt a kérdést is, vajjon mitörténik — ha nem én, de ez az asszony találkozik össze a könyvesboltban, a meséskönyvet vásárló Nagyapával...

A nyomorék Nagyapa ébreszti-e elhivatása méltóságára ezt a nőt, — vagy ez az anyaimitáció csábitja nyomorék gondolatvilágába a nagyapát. Mert ennek az anyának: a lelke nyomorék.

Ott a gesztusán a bélyeg.
A névjegy.

Reicher Jenő dr.

tett magának. Az apa szeretettel ölelte magához régenlátott gyermekét, aki azonban üzleti elfoglaltsága miatt csak igen rövid ideig maradhatott Aradon és nehogy európai tartózkodása alatt akár csak egy pillanatra se legyen nélkülözni kénytelen apja közelségét, magával vitte édesapját különböző európai fővárosokba, ahol dolga akadt.

Lázár Zoltán vegyész mérnök feltestvérével, Nussbaum Ferencel, az ugyancsak vegyész szakemberrel együtt előbb Németországban, majd Francia- és Angolországban próbált szerencsét, végül is mindketten elhatározták, hogy Délamerikába mennek és itt igyekeznek értékesíteni szaktudásukat. Elhatározásukat tett követte és a vállalkozó szellemű fiatal emberek mellé szegődött a szerencse is. Rövid néhány év alatt vezető pozícióhoz jutottak mindketten Délamerikában, később pedig a most Aradon járt Lázár Ferenc önállósította magát és vegyészeti, valamint gyógyárucikkek képviselőt vállalta el egész Délamerikára részére — Európából. A Chinoin készítményektől kezdve ugyszólván valamennyi jómárkájú és nemzetközileg fémjelzett híru gyógyárugyár és vegyészeti üzem képviselője ma Délamerikában az aradi, illetve aradme gyei származású Lázár Zoltán, aki Amerikába való visszatérte előtt megígértette Aradon élő édesapjával, hogy: elfogadja meghívását és kiutazik hozzá és fivéréhez néhány hónapos látogatásra Délamerikába.

Aradon, de meg a Podgorián kiváltképen igen jól ismerik a Lázár familiát, az egykori ghioroci állomásfőnök, majd később az aradi és timisoarai üzletvezetőségen szolgálatot teljesítő Lázár Mihály fiait, akik közül az ittjárt Lázár Zoltán még mindig nőtlen, a féltestvér Nussbaum Ferenc azonban már megnősült és egy ugyancsak Délamerikába szakadt bécsi származású mérnököt vett feleségül.

Női kabát- és ruhaszövetek

Székely

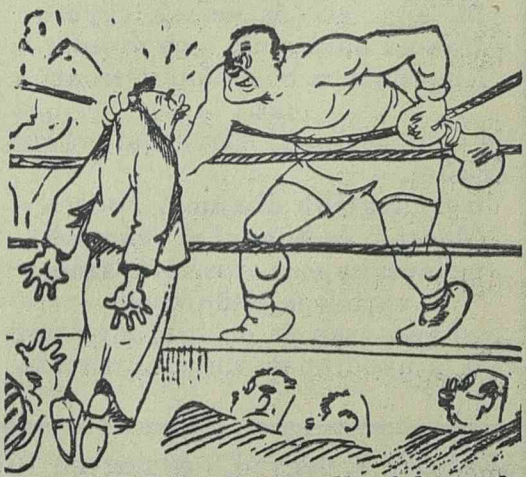
dívatáruházában

Színházzal szemben. Consum és Inlesnirea tag.

Gladiolus virág minden színben, — koszorúk és alkalmi csokrok olcsó árban kaphatók

Mihelyi Vidor virág-üzletében

Arad, Str. Gen. Berthelot No. 2 (Színházzal szemben)

— Néző ur, ön az ellenfelemnek drukkol netán...?

Szeiller József

borbély és fodrász terme
Str. Bratiano 2. Minorita-palota
Higienikus! Olcsó! Pontos!

A petrosanii és lupenii

köszénbánya lerakata: Darabos, kőszé kocka, akna és apró kétszermosott kovács köszén, tojás brikett, szemikoksz

„Retorta” és erdeifaszén

ELSŐ ARADI SÓMALOM

Só, sziléziai koks és tűzifa nagy raktár

ALTMANN EDE

Alapított 1893.

Telefon 14—61, 21—21.

ARAD, BULEVARDUL REGELE FERDINAND No. 44.

Lázár Mihály volt ghioroci állomásfőnök fia látogatoba jött Délamerikából Aradra

Aki európai gyógyszergyárakat képvisel az Óceánon túl. — Két fivér elindul a Podgoriáról...

Arad, okt. 11. Az Aradul-Nou felé vezető villasorok mentén lakó Lázár Mihály nyugalmazott ghioroci CFR állomásfőnöknek váratlan vendége érkezett az elmúlt napok-

ban. Fia jött meg minden előzetes bejelentés nélkül Délamerikából, ahová mindegyik tiz esztendő előtt kivándorolt és ahol ez idő alatt kitűnő pozíciót és egzisztenciát terem-

Jönnek már az 1938 rádió Philips modellek ROSENFELD GEZA, Telefon 12-25, Neuman ház.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Feljelentés, vizsgálat, újságcikkek arról, hogy

egy aradpodgoriai vezérigazgató illetékel- nül jutott a román állampogársághoz és azért el kell azt venni tőle

A közismert közgazdasági szakferfiut több aradi intellektuallal együtt élesen támadják türelmetlen fővárosi sajtóorganumok. — Állítólag nemrendbenlevő illetései bizonyítvány alapján kapott állampolgárságot — de ezért nem általánosítható a támadás...

A magyarság és a zsidóság lojális alattvalója országunknak és nem kerleket senkitől: államhűségéből, dinasztiaiszteletéből és „törvényféltesből

Arad, okt. 11. Induljunk ki abból ami egyedül lehet szempont és irányvonal lojális alattvaló számá-
ra...

Induljunk ki abból: hogy a törvény szava szent, annak megsértése, am vonjon maga után mindennél szigorubb és melléktekin-teleket nem néző szankciókat. De ugyanakkor szögezzük le messze-
hangzó és öntudatos férfiassággal, hogy a mondaivalóink tisztaszán-
dékuságában nem engedünk senkit semminő irányban sem kételkedni: mert amikor felelősségünk tudatá-
ban kimondunk és leirunk valamit, akkor érzünk magunk felett egy magasabbrendű cenzurát is. Ez a cenzura és ez a saját magunk felé emelt ítélőszék pedig: a magunk erkölcsi érzéke, amely türelmetlen és szélsőséges állásponttal szem-
ben is kihangsúlyozza, hogy nekünk sem példát nem kell mutatni alkotmánytisztletből és tör-
vényféltesből, sem nem lehet ben-
nünket a másod vagy harmadosztá-
lyu állampolgárok „szégyenkate-
góriájába” sorozni... Mi igenis hű, törvénytisztelő polgárok és orszá-
gunk igaz fiai vagyunk. A szavunk és írásunk kendorzetlen őszinteség és igazságkeresés mindig és min-
denkor. Távolról sem holmi ma-
gánszempont, hanem egyedül és ki-
zárólagosan a köz- és ezzel együtt természetsszerűleg országunk egye-
temes konszolidáltsága szempont-
jából hangzik el.

A Gyölölethirdetés harsonáival szemben a mi szavunk csendes Em-
berszó csupán, de az Ember hang-
ja: akit egyként teremtetett a maga kép-
mására az Egyetlen és minden vallás templomtornya felett egyfor-
mán elérhetetlen magasságban őr-
tálló Akarat, — aki egyformán iste-
ne, egyetlen és intézőhatalmu Ura minden földi halandónak: legyen az bár az üldözök és gyölölethirde-
tők hívő, regéből, vagy akár az üldözöttek, az elesésre szántak és meghajszolásra kiszemelték renge-
tegeből...

Nem elmélkedő írásnak szánódott ez a cikk és távolról sem kíván vá-
lasz lenni a szélsőséges hangnemek megannyi írásművére. Pozitívumok és megtörtént avagy megtör-
ténendő események előjárójába íródtak ezek a sorok.

Az események pedig — amiknek élére ezek a belőlünk őszinte fá-
dalommal kiszakadt sorok kerültek — közvetlenül közelünkben történ-
nek. Városunkban és a vidékünkön, a megyénkben meg Arad-Podgo-
rián.

Nem foglalhatunk állást az ese-
ményekkel szemben sem, mert hi-
vatalos aktákat nem ismerünk, azok — vizsgálat alatt álló ügyekről van szó — nem is állhatnak kellően a rendelkezésünkre. De füg-
getlenül mindentől él bennünk any-
nyi magunkbanevelt önfegyelmér-
zet és — újból aláhúzzuk — tör-
vénytisztlet, hogy nem prejudiká-
lunk magas és legmagasabb bucu-
restii hatósági szervek előtt fekvő ügyek elintézésének. A mi informá-
cióink, a huzódó vizsgálatról meg

voltak már, az első meginduló ha-
tósági intézkedés pillanatában. Mi figyelemmel kísértük ezeket a so-
rozatos hatósági eljárásokat név-
szerint és események szerint. Am amikor sajtóorganum hasábjain ta-
lálkoztunk azokkal, tendenciózus beállítások formájában, kötelesség-
szerűleg foglalkozunk most már ve-
lünk, anélkül, hogy — ellentétben hivatkozott fővárosi lapársunk-
kal — állást foglalnánk, vagy elő-
zetes ítéletet formálnánk azokban.

**Feljelentik a podgoria-
községbeli vezérigazga-
tót: hogy nincs „rendben”
az állampolgársága.**

A Podgoria egyik aradmegyei községében indult meg a vizsgálat — értesülésünk szerint — meg nem állapíthatóan névtelen vagy netán névvel aláírott feljelentés nyomán — egy ott élő vállalati vezérigaz-
gató ellen. A vád nagyhorderejű és százszázalékos helytállása esetén, természetsszerűleg maga után von-
natja nemcsak a vonatkozó tör-
vényparagrafusok súlyát, de azon-
felül messzemenő és élelexiszen-
ciába vágó következményeket is.

A vád szerint a nevezett vállá-
lati vezérigazgató, aki hosszú évti-
zedek óta a szóbanforgó podgoriai községben él, nem román állampol-
gár, illetve állítólag — a feljelentő szerint — jogtalan és illetéktelen módon jutott volna a román állam-
polgársághoz. A feljelentés szerint az 1924. évben történt általános állampolgári összeírások idején az illető vezérigazgató nem rendelke-
zett az akkor megkövetelt illető-
séggel a podgoriai községben és egyáltalán Románia területén. Ar-
ról is tud a feljelentő, hogy a köz-
ismert és széles körökben igen ko-
moly munkásságot kifejtő vezér-
igazgató, olyan módon került vol-
na be a podgoriai község állampol-
gári lajstromába, hogy esetleg ha-
tósági szervek illetéktelen igény-
bevetélével, helyt nem álló illető-
ségi és egyéb a törvény által meg-
kivánt okmányokat csatolt volna az állampolgárság elnyerése iránt be-
nyújtott kérvényéhez és ezeknek a kétes értékű bizonyítványoknak és nemrendbenlevő hatósági okmá-
nyoknak alapján jutott volna a ro-
mán állampolgárság birtokába.

Eddig szólt a vád, amelyet su-
lyosságánál és félrenemérhető adatfelsorolásánál fogva nyomban követnie kellett a hatósági vizsgá-
latnak. A vizsgálat, melyet komoly, hozzánemférhető és szakavatott hatósági szervek intéznek — mint már mondanivalóink elején emli-
tettük — nem kerülhet nyilvános-
ságra mindaddig, míg abban döntő és legvégsőfokon is, kimondott meg nem felelőbbé határozat el

nem hangzott. A vizsgálat alapos-
sága és a vizsgálatot vezető faktor komolysága nem engedheti meg, hogy akár az indiszkrécio, akár a — jó vagy rosszakaratu — kíván-
csiság behatolhasson a hivatali szo-
bákba és ott kénye-kedve szerint megbolygathasson egy ilyen fontos dosszart. A hír, a jólétesültség és a tendenciózus hírkeltés azonban már szárnyra kapott és hihetetlen gyorsasággal terjeszti az ujdonsá-
got... Eszerint a közismert, nép-
szerű és megbízhatóság szempont-
jából mindeztideig kifogástalan ve-
zérigazgató hatósági megállapítás szerint is jogtalanul jutott a ro-
mán állampolgársághoz, mert az annakidején ezirányban beadott kérvényéhez csatolt okmányok nem voltak rendben és ennél fogva a helyi hatóságok már döntöttek is vol-
na, hogy nevezett vezérigazgató azonnali hatállyal törölendő a szó-
banforgó podgoriai községben le-
fektetett állampolgársági lajstrom-
ból, öt ezek után az állambizton-
sági hivatal idegenellenőrző osztá-
lyának fennhatósága alá kell helye-
yezni és... — és ami ezután már logikusan következik: nyomban és haladéktalanul ki kell utasítani az ország területéről...

Bizalmas és végsőfokon benemfejezett hatósági vizsgálatból: — uszítást kovácsol a türelmetlen szélsőséges sajtó...

A jólétesültek már arról is tud-
tak, hogy ilyen értelmű felterjesz-
tés ment a bucu-restii belügyminisz-
teriumhoz és napok kérdése csupán, hogy onnan a jóváhagyó és meg-
erősítő végleges és megfelelőbbhez-
tetlen véghatározat visszaérkez-
zék...

Ennyit tud a jólétesültség ebben az ügyben, amelyben ismételjük — és ezt tartjuk, minden komolyan gondolkozó és a hatóság munkájára tisztelettel feltekintő emberrel együtt, az egyedül természetes ál-
lapotnak — senkinek nem szabadna e percben semmit sem tudnia. Abban az országban — mint alkotmánybiztosítottan a mi orszá-
gunkban is — ahol gondolat, lelki-
ismeret és írásszabadság uralkodik — nem kutathatjuk azt: mit, hon-
nan, mi módon és milyen megbiz-
hatósági hőfokon, tudott meg a Jól-
étesültség? Azt sem kutatjuk, hogy a Jólétesültség vajjon valóban jól-
étesültség-e vagy csak alátámasz-
tója és izbitó kemencéje kíván lenni azoknak a gyölölséget árasztó sajtó megnyilvánulásoknak, ame-
lyek a szóbanforgó vezérigazgató-
ra és vele együtt még néhány ki-
irt nevű vagy egyenlőre név nélkül említett kisebbségi polgártársunkra rásüti: „az állam ellenségének szá-
mára”.

gyenbélyegét”.

Mert az aradpodgoriai vezérigaz-
gató elleni vizsgálatlalt kapcsolat-
ban, olvastunk célzásokat városunk-
ban élő orvosokra és intellektuel-
lekre — mindannyian kisebbségi nemzetiséghez tartozók — akik-
kel szemben a gyanu: már vád... Mi több: a hatóság által kivizgá-
landó ügyben az egyes fővárosi sajtóorganumok által előre enun-
ciált erkölcsi és egzisztenciálisan husba-vérbevágó ítélet szerint, az illető már: nemzetellenség, — te-
hát pusztuljon innen erről a föld-
ről...

Purifikációs és „nemzetmentő” misszióknak nevezi ezt ez a fővárosi lapársunk, — pedig elhíheti nekünk, hogy nálánál csak talán mi kívánjuk erőteljesebben és hang-
sabb szóval minden tisztázatlan közéleti és közszel összefüggésben álló „rendellenesség” és „törvény-
mentén történt kilengés” tisztázá-
sát.

De csak a törvény és az alkot-
mány szellemében. Csak annak a szellemnek szankciói mellett, amely alkotmányt és tételes törvényköny-
vet: a király, a mindannyiunk fe-
lett uralkodó és minannyiunknak egyként igazságot osztó fejedelem kézjegyével szentesített.

Nem a gyölölet és az uszítás, a mesterséges egymásközötti válaszfalépítés hamis krisztusi evangé-
liuma szellemében. Aki bűnös — legyen az vállalati vezérigazgató, intellektuell, vagy a legegyszerűbb és a legjelentéktelenebb egzisten-
cia is: bűnhődjék.

**„A kisebbségek is szerves és hű alkotóelemei a nem-
zetnek...”**

Senki senkinek bűnét, vétkeit, törvénysértését ne álcázza el, ne mossa tisztára ebben az országban. De az igazság hangja és az Em-
berszó nyomja el a Gyölölet har-
sonájának riogását, mert az a bé-
kés és nyugodt atmoszférát igye-
szik nyugtalanítani és ez nem haza-
fias tett: mert ennek az országnak minden alattvalója bántódás és megbántottság nélkül akar a köz érdekében munkálkodni. Ne osztá-
lyozzuk a bűnösöket, a bűnösöket, a bűnre hajlamosokat és a gyanusi-
tottakat nemzetiséghez való hova-
tartozandóság szerint és hatósági eljárás vagy vizsgálat ne jelentsen még alkalmat arra, hogy ráragasz-
tassuk a „nemzet ellensége” sárga foltját valakire.

A hazánkban élő kisebbségi nem-
zetek fiai — akár milyen vádakat szórnak is feléjük és bár akad kö-
zöttük is — mint bármely más nép-
hez vagy fajhoz tartozók között — több vagy kevesebb számmal bü-
nöző vagy törvénysértő — mondom, a hazai kisebbség fiai nem kérnek leckét hazafiasságból, lojalitásból, dinasztiahűségéből és törvénytiszt-
letből senkitől.

Mi ezeket a sorokat a podgoriai vezérigazgató, az aradi megjelölt-
nevű vagy csak sejtett intellektuel-
lekkel, kapcsolatos sajtókommentá-
rokkal kapcsolatosan — így érez-
tük szükségesnek megmondani és leírni: mert neveltséges rólunk mint a nemzet ellenségeiről vagy bará-
tairól beszélni... Mi ennek a nem-
zetnek fiai, ennek az országnak polgárai, II. Carol király öfelsége alattvalói vagyunk, mi a nemzet és az ország szerves alkotórészeit ké-
pezzük. És államalkotó román test-
véreinkkel és többi kisebbségi pol-
gártársainkkal együtt alkotjuk: a nemzetet és az ország egyetemét.

Kabát és ruha modelljeink divatban és minőségben vezetnek
DIVA modellház. Minorita-palota
Consum és Inlesnirea tagok bevásárlási helye

Nem kard, de pásztorbot

harc helyett igehirdetés

Gustavus Carolus Episcopus Albajuliensis

utja

a huszártiszti uniformistól — a püspöki trónig

Ardeal nyugalombavonult aranymisés római katolikus püspöke meggyilkolt apja halottaságánál lett a háboru katonájából a Hit élharcosa.

Arad. okt. 11. Szanatóriumi betegágyán hallgatta a hálaadómisét, aggódó orvosok és fehér ruhás apólonóvérek éber őrködése mellett és mormolta az evangelium szavait, mikor pappá szentelésének ötvenesztendő fordulójára figyelmeztetett a minap a naptár...

Majláth Gusztáv Károly, Transsylvania nyugalombavonult egyházfejedelme, az ardeali katolikusság egykori nagynevű püspöke nagybetegen fekszik évek óta és a mostani nevezetes dátumon, — a tegnapi

vasárnapon, — Ardeal valeményi római katolikus templomában megünnepelték az aranymisés főpapot, egyben pedig könyörgőimákát mondott az egybeözönlött hívőcsereg az agg főpap felgyógyulásáért. Arad és az aradvidéki katolikusság életében mindig is elnemfeledhető élmény volt ennek az apostoli megjelenésű és jóságos szavu egyházfejedelmnek megjelenése, bár városunk nem tartozott szorosan véve az albaiuliai egyházmegye közvetlen fennhatósága alá. De ha Timisoaran, Oradean, Satumaren, vagy ennek a területnek bármelyik városában voltak is római katolikus püspökök, egyházmegyei kormányzók és más magasrangú papi méltóságok: a tekintély és a páratlanul alázatbarévvált tisztelet érzése, mégis csak az Albaulian székelő Majláth püspököknek járt ki.

És a krisztusi igehirdetésnek ez a nagytudású és melegsívű szolgálója — romantikus, szinte mondhatnánk, bibliai misztikumokkal átszőtt körülmények között öltötte magára a papi köntösöt és emelkedett, azonnal felcsillanó tehetsége és rátermettsége révén az ardeali püspöki trónig. Majláth Gusztáv Károlyt a délceg huszárhadnagyot, a nagyvilági és főúri életvitelnek ezt az előkelő társaságbeli egyéniségét: egy borzalmas esemény, egy irtózatosszerű családi csapás, egy lelket megrázó és idegeket összeroppan-

tó tragédia ténitette le a katonatiszti karrier magasbaívelő utjáról, — hogy magabasemmisülten odaván-szorogjon a térdeplőhöz és a Hit közelében keressen vigaszt a rászakadt szörnyűségben. Az 1864-ben született Majláth Gusztáv Károly tizenkilencéves huszárhadnagy volt, mikor apja Majláth György gróf a történelmi familiából származó és váltig Kossuth-politika-ellenes főúri a legmagasabb közjogi méltóságokat viselte az akkori Magyarországon. Majláth György gróf főtárnokmester, udvari kancellár kuriai és főrendiházi elnök is volt már, mikor 1880-ban országbirói méltóságra emelték. A súlyos felelősséggel járó és magas méltóságot viselő Majláth György gróf özvegyemberként élt budai palotájában, ahol fia mindennapos látogatását fogadta. 1883 márciusában következett be a szörnyű tragédia. A fiatal huszártiszt, mint mindig egy ezen a koratavaszi napon is jókedvűen és gyermeki ragaszkodással jelentkezett a budai palotában, hogy apját köszöntse a cselédség azonban megriadt arccal, kisírt szemekkel és a döbbenettől megdermedve — még csak jelenteni sem merte a megelőző éjszakán bekövetkezett tragédiát.

A bizonytalanságtól még csak jobban kétségbeesett fiú, félretolta utjából az őt megakadályozni igyekvő szolgaszemélyzetet és eszeveszetten rohant fel a márványlépcsőn atyja hálószobájába, ahol Majláth György gróf ágyának fejénél már gyertyaláng pislákol — mert az országbiró holtan, elkétkült alkakkal és megüvegesedett szemekkel feküdt: megfojtották... Orgyilkos kéz oltotta ki Majláth György életét és a fiú, a megelőző napi bucsu után, már csak a kihült kezeket csókolhatta vigasztalan gyászában. Országgraszólo nyomozást indítottak a tettesek elfogására és egy héten belül már a hatóság kezén is volt a két gonosztevő. Bangha György és Spitéli Sándor gyilkolták meg Majláth György grófot. Bangha éveken át volt inasa és személyes komornyikja az országbirónak, akit Majláth gróf valószínűleg atyai jóindulattal tartott magánál. Bangha a gyilkosságot megelőző napokban nagyobb pénzbeli segítséget kért gazdájától, amit az megtagadott tőle. Erre Spitéli Sándor nevű barátjával bosszúra szövetkeztek... Belopództak az épen lefeküdni készülő országbiró hálószobájába és — megfojtották. Menekülésük előtt még kirabolták az ékszerkaszettákat és a pénztartalmazó szekrényeket. Bangha és Spitéli életükkel feleltek az elkövetett gonosztettért, mert akasztófán fejezték be életüket, — a gyászbadólt apátlan Majláth Gusztáv Károly azonban csak az oltár és a feszület, szomszédságában tudott enyhülést találni. Otthagyták a katonatiszti pályát és pappá lett. Az esztergomi primási papneveldeben tanult, majd komáromi plébánossá választották és onnan került az ardeali püspöki udvarba, ahol az akkor már beteges Lönhart Ferenc segédpüspök lett. Lönhart meg a püspöki főveget. Az az egykori délceg Majláth Gusztáv Károly huszártiszt pedig átneme-

sült egyházfejedelmé: „Gustavus Carolus, Episcopus Albajuliensis” néven...

Majláth püspök az ifjúság püspöke volt, a szeretet és a türelem, egymástmegértés és a felekezeti közti béke prédikátora. Jelszava és utmutatása csak ennyi volt: Omnibus omnia... „Mindenkinek mindene” kívánt lenni: apja, papja, tanácsadója, vigasztalója és segítőtársa... Találkozott a Halállal, kegyetlenül meggyilkolt apja holt-

teteménél, megérezte a Bűn förtelmes közelségét nagy családi tragédiája közepette, — ezért igyekezett az Élet, az Ifjúság, a Szeretet és a Béke apostoli hirdetőjévé válni. Tegnap — vasárnap —, harangok zúgtak a tiszteletére és kantátákat énekeltek templomokban aranymiséje alkalmából. A harangokkal és a zsolozsmákkal együtt egész Ardeal ünnepelt és imádkozott.

Öltönytösveték, férfi és női kabát
szövetek a legnagyobb választékban
Exclusiv ANGOL SZÖVETEK:

V A J D A posztóáruházban

Str. Gen. Berthelot. 8. — Színház
zal szemben
„M E R C U R” bevásárlási hely.

Felelőtlen aradi népamító

eltiltja a sváb cseléd lányokat a zsidó munkaadóktól

A hitlerizmus gyűlöletét agítálják göbbelsi recept szerint. — Az aradi higgadt német intelligencia és a józan sváb parasztság elfordul az importhitlerizmus tévtanától.

A megbízható németajku munkás dolgozik és nem politizál..

Arad, okt. 11. Egyszerű sváb cseléd lány meséli el nekünk, amik itt sorjában következnek. Idevalókörnyéki, dolgos, tisztességtudó, ragaszkodó, munkát kedvelő és végtelenül megbízható német lány. Német munkás, német cseléd lány mindig és mindenütt örömmel és készséggel fogadott valaki: mert tudja belénevelt és veleszületett önfegyelmével, hogy a megalkudott bérért munkát kell adnia. És ezt kapja is tőle munkaadó, és a gazda, — gyárban, műhelyben, földbirtokon, háztartásban egyaránt...

Előttünk áll a maga egyszerű paraszti őszinteségében és nem érti, hogy ő is a politika, a nagyuri csalafintaság és az agitatori agyafurtság bűvkörébe kerülhet, hogy ő is eszközévé válhat annak, amit nem is ért, amihez — szerinte és szerintünk is — tulajdonképpen semmi köze sem lenne...

És vajjon mit is mesél, nekünk a kis sváb cseléd lány, akinek nevét őszintesége és nyíltszavusága fejében valóban halátlanság lenne kiírunk. Nem írjuk ki, nehogy akár neki, akár bármilyenrendű vagy rangú atyafiságának netán baja vagy kellemetlensége essék belőle. Nehogy szemrehányást kaphasson esetleg éppen onnan, ahol az történt vele: ami neki teljesen idegen.

Mert a kis sváb cseléd lány — aki ismétéljük nekünk feltétlenül megbízható informátor — elmeséli, hogy vasárnaponként olyanformán oktatják ki a Német Házban öszszegyűlt németajku cseléd lányokat: hogy ne álljanak zsidó gazdához, ne menjenek zsidó házakba szolgálni. Szolgálatkészen rendelkezésre bocsátjuk — ha kell — az érdeklődőknek, annak az illető németházbéli szónoknak nevét is, aki a mi derék sváb háztartásbeli alkalmazottaink előtt ezt az épületes oktatást elmondotta, miután azt megelőzőleg néhány héttel arról magyarázott nekik, hogy kerüljek el a zsidó üzleteket, zsidó orvoshoz ne járjanak, zsidó varronónél ne készítessenek ruhát — pontosan a „gleichschaltolás” a „müncheni barnaház” és a német nép igazi lelkiületétől idegen „hitlerista, göbbelsista és göhringista recept” szerint.

Mi minderre nem adunk választ, mind ehhez nem főzünk reflexiókat és legkülönösebben mi ezt el sem itéljük. Hozzánk eljött egy németajku tisztességtudó cseléd lány és tájékoztatlan de annál őszintébb szóval elmesélte: ezt

a számára különös és sőle idegen nézetmegnyilvánulást és tantételhirdetést. Ez a sváb cseléd lány nekünk elmondotta az ítéletét, erről a németházbéli aktusról, erről a bizonyára egyénileg tulságosan tul-tengő és kétségen kívül felelőtlen egyéni akcióról, amiről kétségte-nül felelős vezetőférfiak ott nem is tudnak. Az illető és szóbanforgó urnak a részünkről csak az az egyetlen üzenetünk: hogy tévedett. Mindenütt mételeyezhet csak éppen a mi sváb és németajku testvéreink és sorstársaink sorában nem. Ezek hosszú évszázadok óta élnek az itteni falvakban és városokban gyűlölethirdetéstől menten, kézfo-gásos együttműködésben zsidókkal csakugy mint románokkal, magyarokkal, szerbekkel, tótokkal. A sváb cseléd tudja és érzi, hogy a gazdát nem a vallása és felekezeti hovatartozandósága szerint kell osztályozni, hanem a szerint milyen bánásmódot tanusít, a hozzá szegődött szolgálóval, vagy alkalmazottal.

A Német Ház Hitler-élharcosa nyugodtan prédikálhat a sváb cseléd lányoknak, arról, hogy ne álljanak el zsidó gazdához szol-galomba. Azok a lányok nem a „Mein Kampf” szerint rendezik be az életüket, hanem azt nézik hol a jó hely és hol a magasabb fizetés, amiért éjt-nappalá téve kell dolgozniok. Régen hallottunk már ennek az aradi Német-házbéli alk-orifeusnak szervező ambícióiról. De addig nem akartunk írni erről: mi olyasvalaki nem szolt nekünk-akit zsidóellenesre szeretne ez az egyén hangolni, aki — a jelek sze-rint — minden tisztességtudó né-metajku cseléd lányt netán „Gau-führerinne” óhajtana megagitálni.

Mi ismerjük a mi németjeinket. A mi nagyműveltségű német intel-kuelljeinket, ismerjük a német népet és az ittélő német parasztsá-got. Am ismerjük az ellentábor-t is közöttük a cselédek aradi „pro-pagandafőnökét.” Róla és hitlerista elvbarátairól ugyanaz a vélem-nvünk, ami az ittélő józan hig-gadtgondolkodású német kitünősé-geknek a véleménye róluk.

Nem több csak ennyi. Épen olyan lesújtó és épen annyira a nevelés-séssel határos a mi véleményünk róluk, mint a józan, higgadt néme-teké.

Még a cselédeket sem hagyják bé-kén a horogkeresztes agitációval. Vagy már csak itt remélnék célt elérni...?

Jutányos

TÜZIFA

Aufricht-nál

Gyermekekórház mellett
„Consum” „Inlesnirea”-tag
Telefon 10-69

Rendkívüli ujságok a társadalomból...

Ismerős, innen elszármazott gyászruhás uriasszony tűnt fel az aradi uccákon. Pálmai Lajos dr. volt aradi és később budapesti közjegyző és a szegedi kormány volt gazdaságügyminiszterének özvegye és az ugyancsak Aradon elhalt Lukács Jenő dr. főorvos özvegyének édesanyja, járt itt rokonai látogatására Aradon. A rokonok kézzel-kézzel adták a rokonszenves hölgyet, aki alig tudott eleget tenni a rengeteg meghívásnak ittartózkodása alatt.

Jogos büszkeséggel állapítjuk meg, hogy a Rendkívüli Ujság sorozatos cikkeinek is volt némi hatása az irányban, hogy Arad nagytudományi intézménye, a Filharmonikus Egyesület sok évi hallgatás után újból aktivitásba lép és az év folyamán megrendezi nagy érdeklődéssel várt koncertjeit. Az őszi szezon beálltával ezenkívül rövidesen munkához látnak az aradi nagyhírű kamarazene együttesek is, amelyek részben Porcia Lajos vendég-szerető házában, majd Kell József dr. ügyvédnél és Stern Rózsika hegedűművésznőnél kapnak otthont. A kamarazenegyüttesekben Porcia Lajos, Kell József dr. Kell Rezső, Ungár Imre dr., Gárdos Sándor, Zalay József, Weisz gyógyszerész, Stern Rózsika és még több más amatőr zenei kitűnőség vesz részt.

Összinte örömmel fogadta a város társadalma, hogy Jeremiás dr. a közkedvelt és rokonszenves gyermekorvos súlyos betegségében örvendetes javulás állott be, úgy hogy szantoriumi kezelésből már haza lehetett szállítani. Jeremiás dr.-t otthonában ápolják és kartársai valamint családjának aggódó odaadása, bizonynyal hamarosan újból, visszatér az ottoknak, akik őt annyira nélkülözik: a gyermeknek.

Meisl Edith, a Meisl és Adler cég egyik beltagjának leánya, a jeles tehetségsű iparművésznő Rómába ment tanulmányai tovább folytatására. Itáliai tartózkodása során komoly segítségére lesz a művészi képességű urileánynak ottani komolyan beérkezett rokonsága, a római és olasz lapoknak dolgozó Szombati Géza fotóriporter és Gáli Béla színművész.

Négyesben voltak Nyugaton Götzl igazgató és felesége, ifj. Német István nagykereskedő és Leipniker Béla kávéházigazgató. Bejárták Ausztriát, Svájcot, északolaszországot, a francia tengerpartot és látták a világkiállítást Párisban. Felejthetetlen impressziókkal érkeztek haza...

Töllősy Magda hegedűművésznő és hegedűtanárnő, aki kedvelt tagja volt Arad társadalmának értesülésünk szerint svájci szerződést kapott, ahová már el is utazott. Töllősy Magda egyelőre nem is szándékszik hazatérni, mert szerződésében zenei képességei révén kétségtelenül nemcsak kitűnően megfelel majd, hanem komoly előmenetele és feltűnése is rövid időn belül megérdemelt érvényesüléshez juttatja.

A szeretője kényszerítette bűnbe e szavakkal:

„Dobd gyermekedet a Muresbe, akkor veled maradok továbbra is!”

— panaszkolja büngyónóan a gyermekgyilkos Vicián Erzsébet

A kis cseléd, vadházastársát: egy aradi fuvarozókocsist hívja tetemre a hullámsírhoz... — Pénz helyett szidást és verést kapott Vicián Erzsébet gyermeke apjától.

A gyermekgyilkos anya védekezésében vádol...

Arad, okt. 11. Fázós koraőszi estén, ez év szeptember 3-án egy riadtekinetű asszony szaporázta lépteit sárosan-süppedő külvárosi uccákon át: a cukorgyár irányába a Mures partja felé. Mi vitte útját a szokatlan időben, a szokatlan vidék felé: senki akkor meg nem tudta volna mondani és a nagy magyarázott, a rettenetes felvilágosítás, csak később derült ki, ahogy sorjában felfedte a szomszédok feljelentése, a rendőrségi nyomozás, majd később az ügyészség és a vizsgálóbíró előtt tett könnyes, rémregénybe illő vallomása...

Ma már tudjuk mi vitte Vicián Erzsébetet, a nyomoruságos kis cselédet szeptember 3-án a Mures partjára. Most már szinte látjuk őt magunk előtt, ahogy meghajszoltan és üldözve száguld eszelősen a folyópartra — rohan, nem néz se jobbra se balra, nem lát maga mellett és maga előtt embereket...

Rohan és iramlásában van valami kétségbeesett menekülés: valamitől, Valakitől, akit odapólyáz a melléhez a kendőjével, Valakitől: akit kénra, boldogtalanságra, szenvedésre, átokra sikoltott elő kegyetlen anyai fájdalmak körepette erre a világra. Vicián Erzsébet, mielőtt elindult volna erre a végzetes muresparti utra, megegyeszer végigcsókolta anyai szemével a gyermeket, az ő alig néhányhetes kisgyermekét, azután odavillant elébe az élet kegyetlensége, szörnyének kivetettsége — és határozott mint egy ócska csomagot, már nem volt az gyermek élő, jószág a számára már csak teher volt, amitől menekülni kell minnél gyorsabban — és pedig parancsra, kényszerre. Vicián Erzsébet szeptember 3-án éjjel bedobta gyermekét a Muresbe. Azt hitte eleget tett a kegyetlen és pokoli parancsoknak, amit kapott és úgy vélekedett, hogy — megszabadult egy életre a teheről...

Ma hatóság előtt állott: kihallgatták mielőtt büntető főtárgyalásra került volna még az ügye. Perényi Emil dr. a kitűnő kriminalista látja el a védelmet. Elcsúszott, bűnbeszakadt szerencsétlen asszony: gyermekgyilkos, aki azzal a halálbatszított csecsemővel együtt önön élete sirját is megásta. Védekezik a szerencsétlen nő, mikor bírói faggatásra el kell mondja: hogyan vetemedhetett odáig hogy gyermekének hullámsírt keresett az aradul-noui hid mentén. Felelennie kell és a kétségbeesett asszony felel is. A rideg falu cella vigyáz rá, nem kell már félnie attól, aki — szerinte és büngyónó vallomása szerint — a szörnyű tett elkövetésére ösztökélte.

Mert Vicián Erzsébet szeretője és ágyastársa, nyilván egyben a meggyilkolt gyermek apja: — nem akart tudni a porontyról és nem akart tudni Vicián Erzsébetéről sem mindaddig, amíg gyermeket mellette a keblén. A gyermekgyilkos asszony együtt élt egy fuvaros

kocsissal, aki nem adott semmit haza a cseléd soványka keresetéhez, hogy a gyermeknek is legyen tej, a gügyögő csöppség is ennivalóhoz juthasson. Erzsébet szitkozkat, durva bántalmakat kapott jószó és támogatás helyett — ahogy ügyvédjének és illetékeseknek elpanaszolja — és mikor feltette a kérdést a szeretőhöz, a vadházastárs apához:

— És a gyermekkel... azzal mi történjék...? Azzal mit csináljak, ha nem adsz az eltartásához, az élelmezéséhez egyetlen banit sem...?

...erre a durva és kegyetlen válasz, Erzsébet szerint ilyen formán hangzott a kocsis ajkairól:

— Bánom is én, csak ne lássam azt a kölyköt... Vidd el, küldd el, pusztítsd el... Dobd a Muresbe...

Erzsébet — mint mondja és felpanaszolja — ezt hallotta így napnap után, valahányszor betévedt hozzá a vadházastárs. Erzsébet érezte, hogy közel van a bűn szakadékhöz és szerencsétlenségére buta és megfélemlített cselédi eszével, azt is érezte: hogy kikerülhetetlenül rohan az örvény felé, menthetetlenül bűnbe esik, és elpusztítja majd azt akinek életet adott.

Rengeteg veszekedés, civódás és a gyermek miatti harc után érkezik el szeptember második, a végzetes tettet megelőző nap, amikor az asszony és a kocsis között minden kiéleződik. Erzsébet sir, panaszkodik rimánkodik — de a szerető hajthatatlan és a civódásból Erzsé-

bet — mint mondja — csak súlyos és fájdalmas ütlegek árán menekült a fuvaroskocsis kezeiből. Szeptember 3-án megismétlődnek a durva inzultusok és megismétlődik egyben a felszólítás is, hogy a „gyermek sorsának egyetlen megoldása, a kettejük közötti békének egyetlen feltétele: a Mures minden titkot magábafofogó hullámrengete, ahová be kell dobni Vicián Erzsébet magzatát...”

Erzsébet lelkeiben és testében összetörtén megfogadta a pokoli tanácsot, követte a dermesztő felszólítást.

Gyermekeit a Muresbe dobta, azután hazament, elfogták — és most védekezik. Ő így mondja védekezésében, így sirja el ügyvédjének, így igyekszik enyhíteni szörnyű bűnét.

Most a vadházastárs-fuvaroskocsison a sor. Szembe kell néznie Vicián Erzsébet védekezésével. Farkasszemmel kell néznie azzal a gyermekgyilkos anyával: aki miatta lett anya és ugyancsak miatta vált gyermekük gyilkosává. Nincs mentesség: se nyomor, se kényszer, se semmi ezen a földkerekségen Vicián Erzsébet tetteire, — de ha ez a szörnyűbűnű asszony igazat mondott, akkor a szerető, a vadházastárs, a fuvaroskocsis — még hatványozottabb felelőséggel és súlyllyal felel majd a törvény előtt: két

A folyóbafojtott gyermek életéért meg — a felsebzett szívé, megrokkant életű és bűnössé lett asszony tragédiájáért.

Posztóáruház

ÁDÁM

férfiszövetek és hozzávalók

v. Bohuspalota. — Consum és Inlesnirea tag.

Iskolai találkozó a fehérasztalnál:

Neidenbach Emil és az utolsó osztály között

Arad, okt. 11. Már az a vendiákgeneráció is komoly férfikorba került, akiket Neidenbach Emil, ez a gyönyörű szépszáll sportférfiu — tanárember tanított az aradi gimnáziumban és ennek a diákgenerációnak néhány tagja gyűlt össze baráti vacsorára az elmúlt napokban hogy Aradra látogatába érkezett szeretőt tanárunkkal elbeszélgessenek. Neidenbach Emil a háború után elkerült Aradról és azóta tanári foglalkozása mellett, a KISOK nevű ifjúsági sportintézmény vezetőjeként is előkelő pozíciót tölt be a szomszédországban. Neidenbach Emil felesége azonban aradi

származásu, néhai Hehs Vilmos gyógyszerész leánya és így nagynéha hazarándul a profesor Aradra, rokonai meglátogatására. Mostani ittartózkodása idején tartották meg ezt az adhoc találkozót, egykori tanár és vendiákok között — a fehér asztalnál. A vacsorán a következő ismert aradiak vettek részt — vendiákokként, mint Neidenbach utolsó aradi osztálya: Adler László dr., a Barzavai Cementgyár tisztviselője, Lefkovits Jenő nyomdatulajdonos, Parecz György dr. ügyvéd, Wiesel László dr. orvos, Kun Károly dr. orvos, Unger György banktisztviselő, Hillier Ödön droguista, Boros Sándor tisztviselő, Weiszberger Tibor kereskedő, Aszlán János textilgyári tisztviselő és még számosan.

Őszi divatszövegek megérkeztek

Weisz István

uriszabó, Eminescu ucca 15.

Kiváló szabás! Szolid árak!

A Fuchs úc . . .

Reflexiók egy nyugdíjbamenetelhez

Már régen a bátya helyén volt, fontos intéző faktoraként a vállalatának és egyben mint legbizal-

ipari üzemek tulajdonosainak, — de a legmeghittebb körben és a tradíció jogán rajta maradt a régi, Fuchs . . .

Iskolapéldája ő, a mult század emlőin nevelkedett tisztviselőtipusnak, de ugyanakkor egyesül benne mindaz a karakterisztikum, ami salfemademani karrierje árnyékába parancsolja a kisvárost, mert Fuchs Arnold, az aradi Neumanféle ipartelepek, most nyugalombavonuló igazgatója éppen azért különösképpen érdekes és jellegzetes életpálya: mert a kisvárosban tudta az életráglétra és a társadalmi felívelés sinpárjába ilyen eredményesen beilleszteni életét. Ha nagyvárosban, vagy világvárosi empóriumban születik, jut álláshoz és kerül be az üzleti és társadalmi élet forgatagába, nem különös és nem tulontul feltűnő a karriernek ez a szédületes tempója. De mert éppen a kisvárosból tudta kicsiholni azt a tekintélyt, megbecsülést és énjé megérdemelt értékelését, ami körülvette, körülveszi és tovakiséri élete tovább során: ez benne a rendkívüli kvalitás.

Idősebb bátyja mellett, kapta melléknévül és megkülönböztetésül baráti hívei sorában a családias hangzású nevet, „a fiatal Fuchs”. A Természet és a Sors baráti kapcsolatot érezhetett a tradícióval, mert Fuchs Arnold nyugalombavonuló Neumangyári igazgató azon veheti észre magát, hogy a megjelölés nem téved és helytálló: tényleg fiatalon hagyja ott munkaasztalát, megannyi évtizedtől produktív munkássága után. A társadalmi kapcsolatok, a nemzetközi színvonalu üzleti összeköttetések és a generációkon át keze alól kikerült és messzeszét szóródott tisztviselők serege pedig elámulva fogja olvasni ezeket a sorokat, — mert hihetetlennek tűnik majd előtte, hogy „a fiatal Fuchs” nem dolgozik tovább és — nyugalomba is vonulhat . . .

De csak ezen a neven említik majd: Fuchs ur . . .

Nem tesznek hozzá se igazgatót, se egyéb dicsérő, vagy rangkülönböztető jelzőt. Ő se szerette de egyéniségéhez sem illet. A fiatal Fuchs igazgatói székben és nyugalomban is csak: a Fuchs ur. és egy darab — régi Arad.

Vadászkürt Bar-Kabare

Szenzációs októberi műsor

5. „Tavridova Revu-Girls”

Doroghi Böske

Matyó

és Rózsai

„Nermesan” Vocal Quintet.

Női és férfiszövet
ujdonságokat a legolcsóbban
GLESINGER
cégnél vásárolhat
Arad, Str. Metianu, Consum
tag.

Félmilliónál több a hiányzó összeg miközben

a valutasiber aranyifju már Danzigban van . . . ?

Hirt sem ad magáról, de a kis- és nagykárosultak tömege egyenlőre hallgat. — Szökés előtti próbaroha a két mitsemsejtő aradi üzletember ellen: hátha sikerült volna itt is . . .

Mi okozta a valutalegvarüzlet hirtelen összeomlását?

Arad, okt. 11. Ott hagytuk abba a Rendkívüli Ujság legutóbbi számában: hogy a valuta-jampec elsibolt Aradról . . .

Hát bizony — könyörgöm tisztelettel — való, szent igaz a dolog úgy, ahogy leirtuk és pontosan szó szerint úgy, ahogy azokból a sorokból ki méltóztatott olvasni. A legendás és „holdbeli” fantasztikus keresetek hőse, a korzó és kávéház rettenhetetlen lovagja, női kalandok kalandkereső, de legtöbbször kárvalott ficsurja, a piperkőc elegancia nagmestere és a majdhogynem elviselhetetlen modor mester-művelője, bizony a letagadhatatlan jelek szerint — elsibolt innen.

Beszéljünk az argot nyelvén: ellogott . . .

Az első hírek Bucurestiről szölk. Ezt a várost jelölték meg a valuta és devizaboszorkánymester távozási helyének. Ugy vélekedett a fáma, hogy a hiányzó és állítólag csupán potom néhány százezer lej fedezésére Bucurestiben keresett nevezett valutázó fiatalember enyhét illetve — fedezetet . . . A hírek ma már kiterelvényesedtek. A hirdások ma már pozitívabb formákat kapnak. Ma úgy áll a jólformáltak frontján a véleményhelyzet: hogy a valuta-jampec nincs Bucurestiben, de sőt már Romániát is elhagyta rég. Azt rebesgeti a jólertesült réteg, hogy a valutafront aranyifja Danzigban, a szabad kikötőben ütötte fel hadiszállását: menekülők és menekülni kényszerültek nyugalmas és biztosnak látszó mentsvárában. Ma már mindenkébeavattott s kevésbébeavattott jól tud arról, hogy Potemkinvár volt, minden fennhéjázás és izléstelen dicsekvés, a valuta-jampec részéről: nagy keresetről, szorgosan összegyűjtött vagyonról és fantasztikus bel- és külföldi összeköttetésekéről. Ma egyre több olyan beavattott tesz megjegyzést társaságokban, aki azelőtt hallgatott és — aki már régen tudta (?), hogy jampec-uraméknál baj van, nehezen megy az elszámolás a felvett és sibolásra neki átadott összegekkel. Vannak, akik pontos információkkal rendelkeznek afelől is, hogy egy, nemrégiben a szomszád városban lefolytatott hatósági eljárással kapcsolatosan és egy Ardeal beljebb fekvő falujában felfedezett súlyos bűnügy kapcsán — az Aradról eltávozott és eltávozni kényszerült valutásifjumunkás, csak igen súlyos

anyagi megrázkódtatás árán tudott a fenyegető büntetőparagrafusok elől ép bőrrel menekülni. És bizony az ilyen súlyos anyagi megrázkódtatások és előrenemlátott költségek, valamint üzleti veszteségek nem a saját és meg nem levő, hanem az idegen, de más célra átadott pénzeiből fedeződtek.

Arról is beszélnek széltebenhosszában, hogy az első hirdásunkban csak felszínesen érintett főnemesi, alnemesi, magánemberi, kereskedői és egyéb helyekről felvett összegek, ma már meghaladják a félmilliót, sőt erősen haladnak a millió felé, ha lapzártáig azt tul nem lépték . . . Ma már bizalmasan suttogó körökben 2—3 ezer lejes és ehhez hasonló összegek tömege is fedezetlenül áll a valuta-jampec erkölcsi és anyagi folyó számláján. A kárvalottaknak pedig nemcsak tanácsos, de egyenesen az egyedül célravezető út: hallgatni. Őt, a nagy valutázó-halandzsamestert, messze kellene keresni hatóságoknak és hitelezőnek egyaránt, — ha tényleg igaz, hogy már Danzigban üdül. Da akik itthonmaradtak és akik vele együtt valutázni mertek vagy akartak volna: azoknak hallgatni kell, kétes, sőt teljesen reménytelen követelésük eltitkolásával egyetemben.

A valuta-jampec nem reszkiroz e pillanatban semmit, hacsak valamelyik elszánt hitelező ki nem keres ellene egy megfelelő paragrafust az új büntetőkódexben. Ő akkor sem reszkirozott tulontul sokat, mikor állítólag néhány nappal angolos eltűnése előtt még kísérletezett, hir szerint, holmi pénzfelvéttel, két ismert aradi üzletembernél. Most azok is együtt vigadhatnának sirva, vagy sirhatnának vigadva saját oktalanságukon és elővigyázatlanágukon, ha kötelnek állanak és folyósítják a valutázó fiatalember számára a lévvarüzletre általa kért elég tekintélyes summát.

Ezzel a sibereltűnéssel kapcsolatban mindenki hallgat és mindenki beszél Aradon. Minden érdekelt hallgat esetleges saját dolgáról és egy másik érdekelttel kapcsolatos részletet mesél el. De különösképpen jellegzetes és érdekes, hogy nem igen akadnak sokan, akik akárcsak pillanatnyilag is sajnálkoznak a szóbanforgó siberaranyifju hirtelen, de merészívben történt lecsúszása felett.

kivételes tehetségű sanzonénekes-mű és előadóművész együttes estélyt rendeznek a színházban-olyan feltűnést keltett városunk színházbejáró közönségének soraiban, hogy bizonyára zsufolt házak foglalkoztatni a jeles és ritkán látható attrakciókat.

Október hó 16.-án szombaton este lesz a Varavoxrevü és a Várady-Mezey est ünnepi megnyitó előadása, a rákövetkező vasárnapon október 17.-én délután és este pedig két diszeloadást tartanak. A közönség tisztában van azzal, hogy ezeken az estélyeken, milyen magasrendű művészi élvezetben lesz osztály része, mert a Varavox táncrevü itteni szereplését, megelőzték a párisi, londoni, berlini, római bucurești, bécsi és budapesti nagy világlapoknak hasábos beszámolóit. A világsajtó művészeti rovatának teljesen egyöntetű megállapítása szerint az, amit a Varavox táncrevü produkál, felülmúl minden eddigi teljesítményt. Annnyira, egyesítik magukban egyénileg is, ezek a kitűnő együttesben összetanult művészek a nemes művészetet, a szemkápráztatóördögös ügyességű

látványosságokkal. Várady Aladár hosszú évek óta nem járt Aradon, de az ő egészen egyéni művészi képességei teljesen átmertek a közönségbe. Egyszerű megjelenése a színpadon, már harsogó kacagást vált ki és a nevetés és mosoly nem mulik el egy pillantra sem valameddig ott áll a közönség előtt. Várady teljesen új műsort hoz, olyan repertoárt, amely sokáig feledhetlené teszi ismét Aradon.

A Varavox és Várady Aladár számok mellé párosul az est színvonalának külön fénypontja Mezey Nelly előadóművész és sanzonénekesnő, aki előkelő külföldi stárszámok valamint, műdalok és magánszámok előadásával bizonyára őszinte siker központjába kerül. A figyelmes rendezőség nagy áldozatok árán eszközölte ki, az aradi rendőrszénakar művészi együttesének köreműködését, úgy hogy minden tekintetben jogosult, az a nagyarányu és a társadalom legszelebb köreiben megnyilvánult érdeklődés, ami az aradi színház október 16, illetve október 17-i előadásait megelőzi. A nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos minél hamarabb jegyekről gondoskodni, a téli színház előcsarnokában felállított jegypénztárnál.

Vérszegény, sápadt

étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a dr. Földes-féle „Ferrol” vastáplikör. A leghatásosabb és legiményesebb erősítő, hizlaldó, vér- és izomgyarapító szer. — Egy üveg 100 lei. — Földes gyógyszerár, Arad.

Varavox művészt Várady színházban Okt. 16.-án és 17.-én

Tolong a közönség a jegypénztárak előtt, mert várvavárt szenzáció: a Varavox táncrevü, Várady Aladár és Mezey Nelly. — Szombat este megnyitóelőadás, vasárnap délután és este bucsufellépések.

Arad, okt. 11. A téli színház jegypénztáránál már napok óta olyan nagyarányu a forgalom, amire hosszú idő óta nem volt példa. A forgalom és a nagymérvű érdeklődés minden tekintetben indokolt, mert a pénztár elővételben megkezdte a világhírű Varavox Revü és a Vára-

dy Aladár-Mezey Nelly est jegyeinek árusítását. A „Rendkívüli Ujság” legutóbbi hirdása, — melyben jelentettük, hogy a mindenütt óriási sikerrel szerepelt Varavox-táncrevü, Várady Aladár a humor és a nevetetés atyamestere, nemkülönben pedig Mezey Nelly ez a

Tüzelőanyag,

mindenmü

építkezési anyagok előfős áron és kedvelő
fizetési feltételek mellett beszerezhető

„Transilvania” cégnél C. Radnei 10.

Az Aufricht-ikrek a newyorki egyetemen sebészorvosi pályára készülnek

Aufricht Gusztáv dr., a tőlünk Amerikába származott nagyhirű orvos, unokaöccseit a Columbiaegyetemen taníttatja. Négy aradi Aufricht — az Újvilágban.

Arad, okt. 11. Évekkel ezelőtt, két, régi aradi jófamiliából származó művészgyerek lépett fel, érdekesen összetanult zenei készséggel az egyik klubban. Aufricht Adolf nagykereskedő gyermekei, közismert nevükön az Aufricht-ikrek, a Gábor és a Róbert, akikből majdnem komoly nemzetközi slágerszám lett: a Robgabo zeneduo.

Tehetségek voltak és rokonszenvesek és megértő elismeréssel fogadta őket kritika, közönség egyaránt. Azután elhallgatott róluk a hír és önmaguk is elhallgattak magukról. Egy esztendő óta pedig már nincsenek is Aradon, sőt az országban és a kontinensen sem. Amerikában, az Egyesült Államokban él a két kitűnő tehetségű Aufricht fiú, a Róbert és a Gábor. Nem a zene a kenyerük, talán nem is emlékeznek már erre az életpályacélkitűzésre: mert komoly és nemes élethivatást választottak, most hogy már az amerikai gimnázium érettségijét is sikerrel letették és orvosnak, sebészeknek készülnek a világhírű Columbia egyetemen.

Mindez pedig szent és megbolygathatatlan családi magánügy lenne, ha egyes vonatkozásaiban ki nem kíváncskozna példamutatásra a nyilvánosság elé. Meg kell írni és rá kell mutatni arra, mit tesz és mit jelent meghatározó és imponáló formában a családi összetartás és az együttérző harmónia.

Meg kell írni, hogy az Aradról Amerikába származott és ott fényes és előkelő karriért befutott Aufricht Gusztáv dr. egyetemi magántanár, milyen áldozatos családi szeretettel neveli egész emberekké, amerikaiakká és egyben diplomás férfiakká: fivérének gyermekeit, — akik vendégei és neveltjei is egyben az Újvilágban. Aufricht Gusztáv dr. fiatal medikusként szerelt le és került ki az Újvilágba, ahol a plasztikai sebészet terén kész orvosként már olyan kiváló működést fejtett ki, hogy jelenleg is, de már ezt megelőzően hosszú évek óta egyike a Broadway legkeresettebb orvosainak és ugyanakkor magántanár a nemzetközileg is

— Dr. Czukermann fogorvos hazaérkezett és rendelését újból megkezdte. Bulev. Regele Ferdinand 5. Csanádi Bank-palota. megérkeztek

Angerer Sándor

angol uriszabósága
Arad, Str. Mărășești 2.

VAS BORISKA

salzburgi tanulmányutjáról hazaérkezve mozgásművészeti iskolájában a tanítást teljesen új anyaggal szeptember 1-én megkezdte. Beiratkozás délelőtt 10—11-ig és délután 5—7-ig, Bulevardul Regele Ferdinand 8 szám alatt az iskolában.

Értesitem a nagyérdemű közönség és a mélyen tisztelt vendégeimet, hogy Str. I. G. Duca 3 szám alatt a (volt Madár Bár) helyiséget újonnan átalakítva

Cafe restaurantot nyitok.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Turistavértanuk emlékművére

gyűjtenek az SGA megmenekült természetjárói

Ahol csak a véletlenül mulott: hogy nem a mostgyűjtők emlékoszlopára kell gyűjteni...

Arad, okt. 11. Emlékeztet az a rettenetes szerencsétlenség, amely a nyár elején az SGA turistaosztályának jubileumi Csillagturáján történt. Ragyogó kedvvel, feszülő izmokkal és a természetjárás sportjának igaz szeretetével indult el a hatalmas SGA kirándulósereg: Már megjárták utjuk nagy részét, elérték a célhoz is és hazafelé indultak, amikor hatalmas vihar lepi meg az egyik kirándulócsoporthat. Az egymással tesvéri barátságban élő kirándulók az eső, a vihar, az itéletidő elől bemenekülnek egy fészerbe és itt szakad rájuk a borzalmas tragédia: villám csap be a vihar elől menekültek közé és két kitűnő SGA természetjáró ott leli halálát társaik szemeláttára, jajgató és szerencsére később megmenekült turistabarátok között.

Nagy volt a gyász és a fájdalom, nemcsak az SGA turistái között, de megremegtetett a két szerencsétlenségű ember végzete mindenkit e városban, de meg a környékén. Az SGA turistái gyászoltak és — mint azt annak idején elsőnek jelentették — elhatározták hogy művészi kivitelű emléket állítsanak a szerencsétlenség színhelyére. Az emlékmű elkészítésére kiírt pályázatot Belezna István, ez a csupa tehetség és invenciózus művészember nyerte el. Két egymásbaölelkező kösziklét ábrázol az obelisztként, mindegyik sziklatömb a szerencsétlenül járt természetjárók nevét viseli és szimbolumként a két köszikla közé lecsap a villám. Beszédesen szép obelisztkész ez ha elkészül és ha előteremtik majd rá a szükséges 30 ezer lej körüli összeget. Az anyagiak megszerzésének érdekes és jellegzetes módja pedig az hogy az SGA vezetőségi tagok levelezőlapokat csináltattak az obelisztképével. Ezeket a levelezőlapokat árusítják, darabonként 10 lejtért. Előljárnak buzgalomban a szor-

galommal ezeknek a levelezőlapoknak elárúsításában éppen azok a természetjáró közismert aradi közéleti férfiak az SGA vezetőségi gárdájából, — akik közvetlenül szemtanúi voltak a szerencsétlenségnek a livadai Háltán, a halálos villámcsapás pillanatában.

Emberek, akik ép bőrrel menekültek meg, akkor, mikor a Halál emberélet-vámszedésre kopogtatott villámcsapás képében a livadai szörnyüemlékü vasárnapon.

Emberek, akik most azoknak emlékoszlopára gyűjtenek, akik tisztára a véletlen játékból esetleg éppen helyettük indultak el a sohavisszanemterésbe torkoló haláluttra. Gyűjtenek: mert élnek, gyűjtenek: mert szerencsések voltak: hogy ma is élhetnek, hogy élve maradtak. Gyűjtenek: azoknak emlékére, akik könnyen esetleg ő érettek gyűjthetnének...

Az SGA sportcsaládja egy csodálatosan szép és harmonikus együttes. Emberi és testvéri összesség. Támogatni kell ezeket a gyűjtőket megvalósulásához kell segíteni a természetjáró vértanuk emlékoszlopát...

Uránia Premiermozgó.

Telefon: 12-82.

5, 7.15 és 9.15.

Ma utoljára!

„Franciaország Szolgálatában”

Holnap premier!

A szezon első háromnyelvű feliratos filmje:

„Feleség vagy Szerető”

Modern társadalmi életkép.

Boldog szerelmesek, boldogtalan házasságok problémája!

Kay Francis, George Brent, William Warren.

Portscher Str. Consistorului

uri hölgyfodrász

Ondolálás 10.— L. Hajmosás

10.— L. Hajvágás 10.— L. Ma-

nicur 10.— Lei. Vizondolálás

20.— L. Dauervelle 150.— L.

Babaklinika.

Uraknak olcsó bérletrendszer.

Köszönetnyilvánítás

Felejthetetlen jó gyermekünk

JUCIKA

f. hó 4-én végbement temetése alkalmából hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, kik részvétlátogatásukkal fájdalomunkat enyhíteni igyekeztek, ravatalára koszorukat és csokrokat helyeztek, ugyszintén a „Limbeck János és Fia” cégnek, a temetés impozáns s figyelmes rendezéséért.

A gyászoló Halic család.

Villásceggeli az ágyúcső mellett

Az olasz főváros amerikai legionáriusokat látott vendégül és a bajtársi összefogóval a cirádás szónoklatok hangzottak el a világbe-

kéről. Az elmondott beszédekhez stilszerű találásban kapták a vendégek az izes falatokat: egy ágyúcső körül terítették számukra...

ITT AZ IDEJE,

hogy őszi és téli kabátjait beszerezze

FORTUNA

női konfekció

Plața Avram Iancu 1 szám. Consum és Intenirea tagok bevonási helye

A „Rendkívüli Ujság” sportja

Dücvák a Rapid legények — élükön Barátky Gyula a Kapitány...

■ **Kikapott** az AMEFA Bucurestiben és mindkét hátvédjét lerugták
FC Rapid—AMEFA 3:1 (1:1)

București, okt. 11. A Rendkívüli Ujság tudósítója telefonálja. — Nem indult túlságosan meccszerű hangulatban az AMEFA Bucurestibe, de azért mégis élt a bizakodás, hogy a fiúk lelkesedése és a régi technikai tudás mégis csak megadásra kényszeríti oly aktív bíró vezetés és az ellenféllel egyenlő feltételek mellett a régi nagy riválist, akinek a kettéosztott bajnokságnak ebben a csoportjában ugyiszlán az AMEFA egyetlen komoly eleme. Az egyenlő feltételek azonban hiányoztak, mert a Rapid csapata olyan durva és kvalifikálhatlan viselkedésre ragadtatta magát, aminek sorozatos botrányok lettek a következményei.

Nem szólva arról a körülményről sem, hogy ugyancsak a „nagy” Barátky komoly veredések során előbb Buibást inzultálta, olyannyi-

ra, hogy a hátvédet eszméletlenül állapotban vették ki és mindenki azt hitte, hogy eltört az orrsövénye, majd pedig Kovács AMEFA-bekkre került a sor Barátky mester kezében, akit olyan erőteljes lendülettel terített le, hogy ezt a „kilengést” még a tegnapi meccsen hihetetlenül türelmes Piky Kroner bíró is megelégedett és kiállította Barátkyt.

A mérkőzésen egyébként csak Perneky, Szurdi és Cucula érdemelnek dicséretet Szodovszky kapus és a két hátvéd mellett.

Az AMEFA összeállítása a következő volt:

Szodovszky — Kovács, Buibás — Szurdi, Szabó, Szaniszló III. — Cucula, Léb, Perneky, Dvorzsák, Prasszler.

Mint egy 8000 főnyi közönség előtt bonyolították le a mérkőzést,

amelyen az AMEFA nem volt rosszabb a vasutasoknál. Már a 2. percben Cucula góljával az AMEFA vezet és bár tovább is a piros-feketék támadnak: Barátky a 16. percben kiegyenlít. Változatos játékkal telik el a félidő további része.

Szünet után a Rapid rendkívül keményen játszik, de az AMEFA igen jól védekezik.

1:1 állásnál a játékvezető Barátkyt kiállította, mert leterítette előbb Buibást és azután Kovácsot, de a Rapid 10 emberrel is győzött. A bíró Barátky kiállítása után nyomban tizenegyesít ítélt az AMEFA ellen azért a rálőtt labdáiért, amely Buibás kezét érte. Ezt Raffinszky értékesítette.

A 4. percben Bogdan gólja állítja be a végeredményt. Az AMEFA-nak módjában volna eredményt elérnie, de a csatárok sokat hibáznak.

A Nemzeti bajnokságban az AMEFA-tól pontot rabló Olimpia, az eddig pontnélküli CAO, az „U” és Juventus nyertek

CAO—DUIG 4:0 (0:0).

A második félidőben feküdt csak bele a CAO a küzdelembe, aminek aztán meg is lett az eredménye, amire a CAO-nak már valóban szüksége is volt. Két gólt lőtt Kovács, 1-1-t Szaniszló és Juhász.

Olimpia—Victoria 4:3 (2:1).

Az első félidőben szerzett egy

gólelőnyét végig megtudta tartani az Olimpia és így a két pont az övé. Az Olimpia lelkes, gólrörő játékaival meg is érdemelte az eredményt. A mezőnyből kiténtek: Noti, Capusan és Kovács.

ACFR—Vulturii 1:0 (0:0).

Lugoj, okt. 11. Az eredmény meg-
lepetésnek számít és az nagy küz-

delem árán született meg. Az egyetlen gólt Gheorgescu szerezte a brasoviaknak.

Juventus—Dragos Voda 4:1 (2:0).

A Dragos Voda gyenge játékaival nem volt ellenfele a Juventusnak. Góllövők: Dunareanu 2, Palmer és Vajda, illetőleg Schmidt.

**Universitatea—Sportul Studen-
tesc 4:1 (2:0).**

A két diákcsoport között a clujak vitték haza a pontokat. Jók voltak az U-ban Draga és Putnic, a Sp. Studenfeschen a nálunk gyengén szerepelt Gica Popescu.

2:1-re győzött Bécsben a magyar csapat

Vasárnap délután 60 ezer főnyi közönség előtt játszották le a magyar—osztrák Európa Kupa mérkőzést. A játék első félideje csodálatosan szép játékot hozott, a második félidőben azonban óriási harc fejlődött ki. Annak ellenére, hogy ekkor az osztrák csapat főlényben játszott, sőt Birót, a magyar hátvédet kiállították, mégis a magyar csapatnak sikerült megszereznie Cseh pompás góljával a győzelmet.

A csapatok a következő összetételben kezdték a játékot Argent angol játékvezető sipjelére:

Magyarország: Szabó — Miklósi, Biró — Magda, Turay, Balogh — Béki, Cseh, Sárosi dr., Zsengellér, Kemény.

Ausztria: Platzer — Andritz, Sesta — Vavra, Mock, Nausch — Geiter, Hanemann, Stroh, Jerusalem, Neumer.

A mérkőzés a magyar csapat támadásaival indul, csakhamar csodálatosan szép játék alakul ki, perceként felváltva forog veszélyben

ugy az osztrák, mint a magyar kapu. A 8. percben Sesta felvágja Békty, a jogos tizenegyes elmarad.

A 20. percben szerzi meg a magyar csapat a vezetést: Béky lefutja a védelmet, kicselezi Sestát, majd a keresztező Andritzot is, bead és a tizenhatos sarkára helyezkedve egészen hegyes szögéből bombagólt lő a meglepett Platzer hálójába (1:0).

A második félidőben az osztrák csapatot, mintha kicserélték volna, olyan szenzációsan feljavulnak és a magyarokat teljesen beszorítják. A 7. percben Jerusalem büntetőjét Szabó bravúrral tolja sarokra. Ezután Miklósi megsérül, de tovább játszik. A magyar csapat nem tud kiszabadulni, a harc most már késhegyre megy és a 23. percben majdnem botrányban robban ki. Hahne-mann belefejel a szerelni kívánó Biró arcába, aki nyomban elégtételt vesz magának, közben Sesta is odarohan és az angol bíró úgy oldja meg a helyzetet, hogy Birót kiállítja. Sárosi lesz a középfedezet,

Turay pedig hátravonul Biró helyére. A 31. percben Balogh el-esik a tizenhatoson, Stroh szabadon futhat és közvetlen közlőrl megszerzi a kiegyenlítést (1:1).

A magyar válogatott összeroppan, de a 35. percben Cseh a félpályán kapja a labdát, kicselezi Mockot, átmege Sestán, majd a keresztező Andritzot is faképnél hagyja, végül Platzert is kicselezi és a tömeg-csel után az üres kapuba rugja a mérkőzés sorsát eldöntő gólt (2:1).

A magyar csapatból Szabót, Cseht, Magdát, Turayt, Miklósit és Sárosit kell kiemelni.

Ripensia—Ujpest 4:1 (0:1).

Timisoara, okt. 11. Az Ujpest vendégjátéka nagyjából csalódást keltett, mert a Ripensia teljesen megérdemelten győzte le a két tartalékkal kiálló magyar csapatot. Az Ujpest gólját Tóth, a Ripensia góljait pedig Schwartz Bindea (2) és Dobai lőtték.

Külföldi bajokság

JAA—Astra 4:0 (2:0).

Az Astra formán alul játszott, úgy hogy egy percre sem tudták vitassá tenni a mérkőzés kimene-lét, viszont az atléták támadásaik-ban több rendszer és gólrörés volt, aminek eredménye a 4 góldif-ferencia. Góllövők: Incze és Zoller.

Titanus—Unirea 3:1 (1:1).

Élénk iramos játék, különösen a győztes csapat részéről, mely bebi-zonyítja hétről-hétre játékaival, hogy nem érdemtelenül került az I. osztályba. Góllövők: Megyesi az Unirea részéről, Schmidt, Kovács és Kirsch a Titanus részéről.

Intelegerea—Juventus 14:0 (6:0).

Vízipóló eredménynek inkább beillik. A Juventus ugyiszlán a pályán sem volt, viszont az Intele-gerea csatársora a fedezetsortól tá-mogatva kénye-kedve szerint lőtte a gólokat, amivel egyébként a baj-noki tabella élére került, megelőzve az SGA-t.

Tricolor—Sparta 4:2 (1:1).

Dacára, hogy a Sparta vesztes-ként hagyta el a pályát, nem volt gyengébb ellenfelénél, viszont a Tricolornak több akciója sikerült gólrá váltani, bár az is igaz, hogy a Sparta második gólját öngólból érte el. Góllövők: Bondea, Varga II., Janta I., Botos és Hollóssy. Ön gól: Szilágyi.

SGA—Hakoah 1:0 (0:0).

A majdnem döntetlenül végző-dő mérkőzést befejezés előtt 5 per-cel Metz gólja állította be 1:0-ra. Félidőnként hol az egyik, hol a má-sik csapat volt többet támadásban. A Hakoah e szezonban még nem produkált olyan játékot mint ez-uttal és legalább döntetlent megér-demelt volna.

C-LIGAS MÉRKŐZÉSEK.

Progresul—USA 4:1 (2:0).

A Stiaszny gyár fiai nem boldo-gultak a rendkívül feljavult és ke-mény játékmódoru timisoaraiak-kal szemben, akik azonfelül a honi pálya előnyét is élvezték.

Olimpia—Politechnika 4:0 (1:0).

Az olimpia könnyen intézte el timisoarai ellenfelét, bár nem mond-hatni a győztesről sem, hogy nagy játékot produkált volna, de az egész evenge lábón álló Politechnikával így is könnyen elbánt. A győztes csapat esze, lelke Bermoser, mel-lette jók voltak Egedi és Grand

Sürgősen keresek zongorát vagy pianinót, használat.
Piața Catedralei 1. Portás.

Legideálisabb hashajtó, vértisztí-tó a Földes-féle „SOLVO” pirula.

L O B L kölcsönkönyvtár, Arad.
Havi olvasási díj 40 lej.
Összes ujdonságok állandóan kaphatók

Pyjamák, ágyneműek, női és férfi fehérneműek legszebb ki-vitelben, legolcsóbban

Kossinekné
fehérnemű varrodájában készül-nek.

ARAD, Strada Brancovici No. 1.

Rendkívüli Ujság
Szerkesztő: REICHER JENO dr